

VAXHOLMS
STAD

TRYGGHETSPLAN 2024

Överby förskola

Plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Gäller 2024-01-01 till 2024-12-31

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Överby Förskola

Ansvarig för planen:

Rektor Barbro Nyström

Innehållsförteckning

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning	3
Värdegrund, vision och ordningsregler	4
Förskolans värdegrund och uppdrag	4
Systematiskt trygghetsarbete	5
Vaxholms stads trygghetsarbete	5
Överbyförskolas trygghetsarbete	5
Systematiskt arbetssätt med delaktighet och inflytande	5
Delaktighet	6
Barnens delaktighet	6
Vårdnadshavares delaktighet	6
Personalens delaktighet	6
Samlad analys av det gångna årets trygghetsarbete	7
Översikt mål och aktiva åtgärder 2024	8
Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	9
Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	9
6.2 Rutiner	9
Främjande insatser	10
Om något oönskat inträffat – så här arbetar vi	11
<i>Upptäcka</i>	11
<i>Utreda</i>	11
<i>Åtgärda</i>	12
<i>Uppföljning av åtgärder</i>	12
Kommunikation och spridning	13
Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till	13
Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder	13

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning

Vaxholms stads utbildningsförvaltning har ett samlat grepp om trygghetsarbetet. Alla förskolor och grundskolor dokumenterar årligen sitt trygghetsarbete i en *Trygghetsplan*. I planen utgör samtliga lagkrav relevanta för området trygghet ett underlag. Trygghetsplanen utgår från det aktuella läget per förskola.

Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Alla barn har rätt att utvecklas och ska bemötas med respekt. Förskolan ska vara fria från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet. Det är en förutsättning för barnens möjligheter till lärande, utveckling och delaktighet.¹

Det finns i huvudsak tre lagar som skyddar elever från kränkningar, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan – skollagen, diskrimineringslagen och barnkonventionen.

Enligt skollagen² ska Vaxholms stad se till att varje verksamhet bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever, samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att det sker.

Enligt diskrimineringslagen³ ska alla förskolor redogöra för hur personalen undersöker, analyserar, åtgärdar och följer upp samt utvärderar det förbyggande och främjande arbetet kopplat till diskrimineringsgrunderna, så kallade aktiva åtgärder. Förskolan ska också ha rutiner för att motverka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Genom trygghetsplanen synliggörs barnkonventionen och framför allt dess huvudprinciper:

- Barnets rätt att inte diskrimineras
- Barnets bästa
- Barnets rätt till liv och utveckling
- Barnets rätt att få uttrycka sina åsikter

Ovanstående skrivningar är integrerade i skollagens och behandlar bland annat barnets bästa, rätten till likvärdig och lika tillgång till utbildning, människolivets okränkbarhet, individers frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet mellan människor.

Förskolan preciserar varje år mål och aktiva åtgärder för att säkra trygghetsarbetet. Arbetet skev på flera nivåer – *främjande, förebyggande och åtgärdande*.

¹ 6 kap. 6-10 §§ och 8 kap. 2, 8 §§ skollagen; Lpfö 18.

² 6 kap. 6 §

³ 3 kap. 1-3, 16-20 §§

Riktlinjer Trygghetsarbete i Vaxholm stads utbildningsförvaltning beslutas av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på <https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument>

Värdegrund, vision och ordningsregler

Förskolans värdegrund och uppdrag

I läroplanen för förskolan står att skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Överby förskolas Värdegrund

Våra värdeord är samspel, engagemang och respekt.
Orden sammanfattar vår gemensamma värdegrund.
Den fungerar som en kompass för oss i kontakter och möten
med människor som besöker, bor och verkar i Vaxholm.
Vår värdegrund speglar även vårt förhållningssätt
gentemot varandra inom Vaxholms stad.

Vår värdegrund ska genomsyra allt vi gör i mötet med barn och vuxna i vår verksamhet. Den är vår utgångspunkt då vi planerar, genomför, utvärderar och utvecklar vårt arbete. Den bygger på värdebärande begrepp som vi diskuterat innebörden av gemensamt och hela tiden strävar efter att realisera i vår arbetsvardag. Detta genom att vi reflekterar över eget förhållningssätt samt har en återkopplande dialog med varandra.

På våra förskolor vill vi att verksamheten genomsyras av ett förhållningssätt där det råder:

Överby förskolas arbete med SER

Samspel: På Överby förskola backar vi upp varandra med en ödmjuk kommunikation. Vi ger varandra tydlig information och det finns en välkomnande stämning.

Engagemang: Vi är närvarande och hjälper alla barn och är lyhörda för deras intressen. Vi tar vara på varandras kompetenser i olika aktiviteter. Engagemanget främjas av vårt öppna klimat.

Respekt: Vi bemöter varje individ där den befinner sig på ett respektfullt sätt. Vi lyssnar på barnen och på varandra, ser varandra och accepterar olikheter.

Systematiskt trygghetsarbete

Vaxholms stads trygghetsarbete

I det systematiska trygghetsarbetet följer förskolan årligen upp och mäter barnens upplevelse av trygghet. Syftet är att identifiera avvikelser och förbättringsområden såväl som områden där arbetet fungerar väl men kan ytterligare förstärkas. I arbetet analyseras resultatet så att insatser och strukturer kan utarbetas för att utveckla och förbättra tryggheten.

Trygghetsarbetet bygger på undersökningar och kartläggningar av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier eller hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. Mätningar och analyser som används av alla i kommunens förskolor är brukarenkät, KIA-anmälningar, klagomål och anmälningar av kränkande behandling.

Överbyförskolas trygghetsarbete

Systematiskt arbetssätt med delaktighet och inflytande

Trygghetsarbetet bygger på undersökningar och kartläggningar av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier eller hinder för barns lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

För att få tillräcklig kunskap och information som bas i trygghetsarbetet samlas empiri in på olika sätt, med olika perspektiv och från olika avsändare. Det ger en bra grund för främjande och förebyggande planering och arbete, liksom att ha en bra struktur för åtgärdande arbete.

Vårt systematiska arbetssätt är bland annat att vi gör kartläggningar, dokumentation och observationer av barngrupperna. Vi är närvarande i barnens lek och pratar dagligen om hur man är en bra kompis/god medmänniska. Vi arbetar också med gruppstärkande aktiviteter i leken, på samlingar och i vårt övriga vardagsarbete. Vi arbetar mycket medvetet med att hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor och använder oss av "stopphanden" som ett av verktygen.

Pedagogerna arbetar utifrån ett samarbete som gynnar stor som liten, där alla känner ett gemensamt ansvar för helheten på Överby förskola

Delaktighet

Barnens delaktighet

Vi intervjuar barnen där vi får fram synpunkter från barnen, tex konflikter och rädslor.

Genom observationer och reflektioner fångar vi barnens intressen och behov vilket ger barnen inflytande i sin utbildning.

Vi genomför barnråd på förskolan med representanter från alla avdelningar och utgår från en fråga som främjar hela förskolans inflytande.

Pedagogerna har fått en utbildning i Barnkonventionen som bidrar till fördjupad kunskap om alla barns rättigheter och lika värde. Förskolan arbetar med tex "Kompisböckerna", "Djuren på djuris" som grundar sig på barnkonventionen. Under barnrättsveckan pratar vi om olikheter, normer och värden.

Vårdnadshavares delaktighet

Via daglig kontakt med vårdnadshavarna kan både vårdnadshavare och pedagoger lämna information. Vi berättar och visar på vårt arbete med Trygghetsplanen på förskoleråd och frågor i Vklass inför utvecklingssamtal. Vi skapar delaktighet på föräldramöten och den årliga brukarenkäten.

Samarbetssamtal.

Klagomål kan vårdnadshavare göra via e-tjänst på kommunens hemsida.

Personalens delaktighet

Vi arbetar med att främja en trygg förskola med fokus på normmedvetenhet/ normkritiskt tänkande. Vi utvärderar och analyserar vårt arbete kring delaktighet och inflytande på PUT = pedagogisk utvecklingstid, tvärput = pedagogisk utvecklingstid gemensam över förskolan, APT = arbetsplatsträff, ALL= arbetslagsledarträff, avdelningarnas mål samt på utvecklingsdagar.

Samlad analys av det gångna årets trygghetsarbete

Mål: Samarbete på Överby förskola för barnens bästa.		
Åtgärd	Tid	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> Närvarande och härvarande pedagoger som är lyhörda för det som sker och att pedagogerna fördelar sig på gården samt påminner varandra om detta. Tillsammans ska barn och vuxna ha en god och tydlig kommunikation som bidrar till trygghet och tillit. 	Under 2023	Pedagoger och ledning
<ul style="list-style-type: none"> Återuppta arbetet med förskolans gemensamma värdegrundsarbete (trespaltaren) 	Under 2023	Pedagoger och ledning

Mål: Barnen ska känna sig trygga med de pedagoger de träffar under dagen.		
Åtgärd	Tid	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> Barnen ska känna sig trygga med all personal vid situationer som lämning, hämtning och vid eventuella konflikter. Pedagogerna ska organisera för kritiska/otrygga ställen på gården. Utöka antalet trygghetsvandringar tillsammans med barnen på varje avdelning både utomhus och inomhus. Planera och genomföra gemensamma aktiviteter. Vi fortsätter med förskolläraernas "tvärput". Synliggöra trygghetsplanen för barnen. 	Under 2023	Pedagoger och ledning
Mål: "Alla barn är allas ansvar"		
Åtgärd	Tid	Ansvar

<ul style="list-style-type: none"> Vi välkomnar alla barn God och tydlig kommunikation under dagens samarbetstider såsom PUT, morgon, eftermiddag och planering. Diskussioner kring innebörden "alla barn är allas ansvar" på APT =arbetsplatsträffar 	Under 2023	Pedagoger och ledning
--	------------	-----------------------

På förskolan upplevs att målen till viss del har uppnåtts. Personalens fördelning på gården fungerade bra under vårterminens start men upplevelsen är att detta har förändrats över året.

Vi behöver påminna varandra om vikten av att finnas till på olika ställen ute på vår gård.

Vi upplever att barnen känns trygga på förskolan. Samarbetet mellan avdelningarna fungerar oftast bra då det finns en god och tydlig kommunikation under dagens samarbetstider.

Vi fortsätter med förskolläraernas gemensamma tvärput som bidragit med fler gemensamma aktiviteter som i sin tur lett till större gemenskap och trygghet.

Det planerade arbetet med vårt gemensamma förhållningssätt "trespaltaren" har inte genomförts som planerat. Vi kommer återuppta det arbetet på våra APT under året.

Att organisera för otrygga ställen på gården behövs arbetas vidare med genom diskussioner på våra APT (arbetslagsträffar).

Översikt mål och aktiva åtgärder 2024

Mål: Samarbete på Överby förskola för barnens bästa.		
Åtgärd	Tid	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> Vi kommer tillsammans ta fram arbetsätt gällande samarbete och fördelning under våra samarbetstider på gården. 	Under 2024	Pedagoger och ledning
<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta arbeta med förskolans gemensamma värdegrundsarbete (trespaltaren). 	Under 2024	Pedagoger och ledning

Mål: Barnen ska känna sig trygga med de pedagoger de träffar under dagen.		
Åtgärd	Tid	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> Pedagogerna ska sträva efter att lära känna alla barn som de möter vi lämning, hämtning på gården. Ta del av och kommunicera viktig information gällande barnen. 	Under 2024	Pedagoger och ledning
Mål: " Alla barn är allas ansvar"		
Åtgärd	Tid	Ansvar
<ul style="list-style-type: none"> Se över material och arbetsätt gällande introduktion i förskolan. 	Under 2024	Pedagoger och ledning

<ul style="list-style-type: none">• Ta fram en rutin för övergångar från yngre till äldre åldrars avdelningar.	Under VT 2024	Ledning och arbetslagsledare
--	---------------	------------------------------

Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med en förskola fri från mobbning, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering är en prioriterad fråga i Vaxholm. Att kunna gå till förskolan utan att behöva känna oro är en förutsättning för barns möjligheter till utveckling och delaktighet i samhället. Vaxholms stads riktlinje i arbetet⁴ är beslutade av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på <https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument>

Rektorn ansvarar övergripande för att skolan följer rutinerna. Medarbetare på förskolan ansvarar för att informera rektor eller person med delegation.

Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

6.2 Rutiner

Årshjul:

Januari: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom Allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.

Enkät förskola för vårdnadshavare genomförs

Februari och Mars: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning/Överskolningssamtal förskoleklass. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan.

Augusti: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom Allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.

September och oktober: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan.

Oktober: Alla arbetslag genomför en självskattning i form av BRUK för Vaxholm där området Normer och värden ingår.

⁴ Riktlinjer för aktiva åtgärder och likabehandling

December: Utvärdering av föregående årsplan – APT = arbetsplatsträff

Löpande arbete under året:

Arbetslaget har löpande diskussioner kring socialt klimat och eventuella åtgärder för förbättring. Under våren och hösten genomförs arbete utifrån Lokal Arbetsplan med insatser och två dokumenterade uppföljningar.

Anmälan om kränkande handling

Handledning av specialpedagog och samverkan med Skol – och familjestödjare

Årlig uppföljning av förskolans Värdegrund samt Riktlinjer för arbetet med att främja Barns integritet.

Främjande insatser

Vår förskola ska bedriva ett främjande arbete och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i förskolan. Man behöver kunskap för att förstå och se behov.

För förskolan övergripande förebyggande och främjande insatser:

- Alla barn är allas ansvar.
- Förskolans medarbetare visar ett stort engagemang och tillgänglighet.
- Förskolans medarbetare sätter tydliga gränser för ett oacceptabelt beteende.
- Samtal och diskussioner om etik och värderingar ingår som en del av innehållet i förskoleutbildningen och förs mellan barn och personal samt personal emellan.

Förskolans personal ska arbeta på följande sätt med att främja barns lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

- Alla som arbetar på förskolan eftersträvar ett medvetet förhållningssätt till barns lika värde och lika rättigheter i enlighet med det våra styrdokument beskriver.
- Vi eftersträvar öppenhet för att främja ett professionellt handlande. Diskussion och reflektion över egna handlingar och samtal om lämpligt förhållningssätt genomförs under PUT, APT och i reflekterande samtal med rektor. Detta för att ständigt fördjupa vår medvetenhet, öka vår kompetens och utveckla vår yrkesroll.
- På förskolan eftersträvar vi ett gemensamt ansvarstagande för barnen där alla är medvetna om sin roll att skapa goda förutsättningar för lärande och utveckling samt fostra och ge god omsorg.
- Vi eftersträvar att vara aktivt deltagande pedagoger i den fria leken men kan också inta en observerande och lyssnande roll. Vi har nolltolerans beträffande kränkande behandling och trakasserier och håller kvar/står kvar i vuxenansvaret för en situation som för någon kan verka kränkande.
- Vi arbetar med aktiviteter som stärker självkänsla och gruppkänsla samt främjar empatiskt utveckling. Barnen får utifrån ålder och förmåga vara med och diskutera fram trivselregler i förskolans olika grupper.
- Vi vuxna är förebilder för önskade normer och värden i det sociala samspelet.
- Personalen lyssnar på och bemöter barns frågor och funderingar kring olika familjeförhållanden samt människors olikheter.

- All personal möter barn och föräldrar med respekt.

Om något oönskat inträffat – så här arbetar vi

Upptäcka

Medarbetarna i våra förskolor är skyldiga att vara uppmärksamma på samspel och beteendemönster mellan barn, samt barn och vuxna och se till att miljön i förskolan inbjuder till goda förhållanden. Så snart någon får signaler om att ett barn känner sig kränkt måste de agera.

Anmälningsskyldighet till huvudman omfattar alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Anmälningsskyldigheten gäller även om ett barn upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av någon i personalen. Anmälan syftar till att huvudmannen ska få en övergripande bild samt kunna bidra med riktade insatser.

För att barn samt deras vårdnadshavare ska veta hur de ska agera om någon utsätts för trakasserier eller kränkande behandling ska de få information om vart de kan vända sig och om hur förskolan kommer att hantera ärendet. Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ska berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt samt delges nästa steg i processen.

Vi befinner oss alltid i närhet av barnen för att vara införstådda med det som sker med barnen individuellt och i grupp, såväl inomhus som utomhus.

- Vi tar barns funderingar på allvar och följer upp konflikter där barnen ges möjlighet att förmedla sin upplevelse av det skedda.
- Vi bemöter föräldrars oro och frågeställningar med intresse och ansvarstagande samt återkopplar för att främja

Utreda

Vaxholms stad är som huvudman skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller den kränkande behandlingen. Utredningsskyldigheten omfattar alla trakasserier och kränkningar, även sådana som begåtts av personal. Skyldigheten att utreda infinner sig så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Utredningsskyldigheten är också oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte. Skyldigheten att utreda föreligger även om vårdnadshavare, barn uppger att det inte vill att händelsen ska utredas. Utredaren måste skaffa sig en självständig uppfattning av vad som hänt och inte låta saken bero om de inblandade lämnar motstridiga uppgifter. Syftet med utredningen är att den ska ge tillräckligt med information och kunskap om situationen så att rätt åtgärder kan sättas in. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. Utredningen och åtgärderna ska dokumenteras och utgör ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekter av insatser. Dokumentation skapar också underlag för förskolorna och huvudmannen att se om ett enskilt fall är en del i ett större problem.

- Vi vågar se och acceptera att händelsen uppstått.
- All personal har ansvaret att meddela misstanke om att kränkning eller trakasserier pågår till rektor samt arbetslagsledare för aktuell grupp.

- Vi kontaktar berörda vårdnadshavare för samtal. Vi beskriver vår uppfattning av situationen och hur vi hanterar det fortsatta arbetet

När barn kränker eller trakasserar barn

- Vi för ett samtal med alla inblandade barn var för sig om deras reflektioner kring det som pågår. Det är viktigt att förutsättningslöst ta reda på hur barnen uppfattar situationen. Samtalen ligger till grund för vårt vidare agerande.
- Personal för samtal med övrig barngrupp på ett i varje förekommande fall lämpligt sätt.
- I till exempel en mobbningsituation uppstår starka känslor hos alla inblandade och det är lätt att man letar efter en syndabock. Vi försöker se objektivt på situationen och inte lägga skulden på enskilt barn.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.

Åtgärda

Om ett barn i våra förskolor utsatts för trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder vidtas snabbt. Vid akuta situationer får rektor och medarbetare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra barnen trygghet.

- Personal informerar berörda personer om vad som hänt så att de kan inta ett medvetet förhållningssätt till situationen.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.
- Handlingsplan och/eller åtgärdsprogram upprättas vid behov.
- Om vi inte har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation tar vi hjälp utifrån av lämplig expertis.

Uppföljning av åtgärder

För att säkerställa att kränkningarna inte upprepas måste åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst.

Dokumentation

- En händelserapport förmedlas skriftligen till rektor av den vuxne som funnits närmast vid händelsen.

När barn kränkt eller trakasserat barn

- Personal kan vid behov informera, under en tid efter händelsen, föräldrar om barnets dag – kortfattat, skriftligen. Detta för att skapa ett bra underlag för samtal barn – förälder.

- Ansvarspedagog dokumenterar och följer upp händelsen.

Rektorn ansvarar övergripande för att förskolan följer rutinerna. Medarbetare på förskolan ansvarar för att informera rektor när incidenter sker.

Kommunikation och spridning

Trygghetsplanen - Plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska upprättas och kommuniceras varje år till alla berörda.

Barnen ska känna till vem de ska vända sig till om de känner sig utsatta (diskriminerade, trakasserade eller kränkta).

Trygghetsplanen ska finnas tillgänglig för barn, vårdnadshavare och personal exempelvis på Vklass/Teams och vaxholm.se/forskola, samt i utskriften form på förskolan.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Befattning	Namn	Telefon	E-post
Rektor	Barbro Nyström	08-52242620	barbro.nystrom@vaxholm.se
Biträdande rektor	Anna Justin Sjöholm	08-52242649	anna.justin.sjoholm@vaxholm.se

Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder

Alla elever ska enligt skollagens 5 kap. 3§ tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Nedan: definitioner inom området.

Definitioner

6 kap. 3 § Skoll

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

1 kap 4 § Diskl

- **Direkt diskriminering:** någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

- **Indirekt diskriminering:** någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med grund i diskrimineringsgrunderna.

- **Bristande tillgänglighet:** en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga.

- **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

- **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

- **Instruktioner att diskriminera:** order eller instruktioner att diskriminera någon och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2 kap 18 § Diskl

Repressalier: att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

1 kap. 5 § Diskl

Diskrimineringsgrunder:

- **Kön:** att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

- **Etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

- **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning,

- **Ålder:** uppnådd levnadslängd,

- **Religion eller annan trosuppfattning:** religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

VAXHOLMS
STAD

TRYGGHETSPLAN 2024

Förskolan Lekhagen

Plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Gäller 2024-01-01 till 2024-12-31

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskolan Lekhagen

Ansvarig för planen:

Rektor Barbro Nyström

Innehållsförteckning

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning	3
Värdegrund, vision och ordningsregler	4
Förskolans värdegrund och uppdrag	4
Lekhagens vision och värdegrund	4
Systematiskt trygghetsarbete	6
Vaxholms stads trygghetsarbete	6
Förskolan Lekhagens trygghetsarbete	7
Delaktighet	7
Barnens delaktighet.....	7
Vårdnadshavares delaktighet.....	7
Personalens delaktighet	8
Samlad analys av det gångna årets trygghetsarbete	8
Översikt mål och aktiva åtgärder 2024	10
Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	11
Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	11
2 Rutiner	11
Främjande insatser	12
Om något oönskat inträffat – så här arbetar vi	12
Upptäcka	13
Utreda	13
Åtgärda.....	14
Uppföljning av åtgärder.....	14
6.3 Kommunikation och spridning	15
Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till	15
Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder.....	16

Trygghetsarbete i Vaxholms stads utbildningsförvaltning

Vaxholms stads utbildningsförvaltning har ett samlat grepp om trygghetsarbetet. Alla förskolor och grundskolor dokumenterar årligen sitt trygghetsarbete i en *Trygghetsplan*. I planen utgör samtliga lagkrav relevanta för området trygghet ett underlag. Trygghetsplanen utgår från det aktuella läget per förskola.

Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Alla barn har rätt att utvecklas och ska bemötas med respekt. Förskolan ska vara fria från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet. Det är en förutsättning för barnens möjligheter till lärande, utveckling och delaktighet.¹

Det finns i huvudsak tre lagar som skyddar elever från kränkningar, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier i skolan – skollagen, diskrimineringslagen och barnkonventionen.

Enligt skollagen² ska Vaxholms stad se till att varje verksamhet bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever, samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att det sker.

Enligt diskrimineringslagen³ ska alla förskolor redogöra för hur personalen undersöker, analyserar, åtgärdar och följer upp samt utvärderar det förbyggande och främjande arbetet kopplat till diskrimineringsgrunderna, så kallade aktiva åtgärder. Förskolan ska också ha rutiner för att motverka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Genom trygghetsplanen synliggörs barnkonventionen och framför allt dess huvudprinciper:

- Barnets rätt att inte diskrimineras
- Barnets bästa
- Barnets rätt till liv och utveckling
- Barnets rätt att få uttrycka sina åsikter

Ovanstående skrivningar är integrerade i skollagens och behandlar bland annat barnets bästa, rätten till likvärdig och lika tillgång till utbildning, människolivets okränkbarhet, individers frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet mellan människor.

Förskolan preciserar varje år mål och aktiva åtgärder för att säkra trygghetsarbetet. Arbetet skev på flera nivåer – *främjande, förebyggande* och *åtgärdande*.

¹ 6 kap. 6-10 §§ och 8 kap. 2, 8 §§ skollagen; Lpfö 18.

² 6 kap. 6 §

³ 3 kap. 1-3, 16-20 §§

Riktlinjer Trygghetsarbete i Vaxholm stads utbildningsförvaltning beslutas av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på <https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument>

Värdegrund, vision och ordningsregler

Förskolans värdegrund och uppdrag

I läroplanen för förskolan står att skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Lekhagens vision och värdegrund

Vaxholms stads värdeord: samspel, engagemang och respekt (ser) sammanfattar stadens gemensamma värdegrund. Samspel innebär dialog och tydlighet i yrkesrollen, att ta ansvar och bidra till helheten, glädjas åt mina och andras framgångar, och att genom interaktion och samspel skapa kvalitet och värden.

Med engagemang skapar vi trygghet, delaktighet och glädje. Det innebär att vara intresserad, närvarande, tillgänglig och visa omtanke. Vi arbetar med kvalitet, kreativitet och att söka lösningar som skapar förbättringar.

I ordet respekt ingår det att ta ansvar - att agera rättssäkert, professionellt och respektfullt. I Vaxholm visar vi tillit till mina och andras förmåga. Vi tar tillvara på våra olikheter och vi pratar med och inte om andra.

Förskolan Lekhagens Värdegrund

Våra värdeord är samspel, engagemang och respekt.
Orden sammanfattar vår gemensamma värdegrund.
Den fungerar som en kompass för oss i kontakter och möten
med människor som besöker, bor och verkar i Vaxholm.
Vår värdegrund speglar även vårt förhållningssätt
gentemot varandra inom Vaxholms stad.

Vår värdegrund ska genomsyra allt vi gör i mötet med barn och vuxna i vår verksamhet. Den är vår utgångspunkt då vi planerar, genomför, utvärderar och utvecklar vårt arbete. Den bygger på värdebärande begrepp som vi diskuterat innebörden av gemensamt och hela tiden strävar efter att realisera i vår arbetsvardag. Detta genom att vi reflekterar över eget förhållningssätt samt har en återkopplande dialog med varandra.

På våra förskolor vill vi att verksamheten genomsyras av ett förhållningssätt där det råder:

SAMSPEL

Vi är Vaxholms stad! Vi är alla en del i det team som tillsammans skapar en bra vardag för människor som bor och verkar i Vaxholm.

För mig som är en del av Vaxholms stad innebär det att:

Jag välkomnar dialog och agerar med tydlighet i min yrkesroll.

Jag tar ansvar och bidrar till helheten och gläds åt mina egna och andras framgångar.

Genom interaktion och samspel, såväl internt som externt, skapar jag kvalitet och värden.

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Arbeta för en öppen, ärlig dialog mellan oss vuxna där jag sätter vårt uppdrag och arbetet med barnen i fokus.
- Vara nyfiken och öppen i mitt förhållande till omvärlden.
- Lägga stor vikt vid det goda mötet mellan mig och de som arbetar i verksamheten samt andra.
- Vara professionell med ett personligt tilltal.
- Se möjligheter och vara lösningsfokuserad.
- Uppmuntra glädje och skratt.
- Tillåta mig själv och andra att göra misstag, lära nytt och utvecklas.
- Se, lyssna på och bekräfta barn och vuxna.
- Arbeta för gemenskap genom att ta vara på varandras kompetens och samarbeta.
- Reflektera, utvärdera och utveckla verksamheten tillsammans med ledning och kollegor.

ENGAGEMANG

Våra insatser ska skapa trygghet, kvalitet och värde. För mig som är en del av Vaxholms stad innebär det att:

Jag är intresserad, närvarande och tillgänglig. Jag bryr mig om och visar omtanke.

Mitt engagemang och min tillit till andra skapar trygghet, delaktighet och glädje.

Jag tänker kvalitet, är kreativ och söker lösningar som skapar förbättringar.

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Vara en aktivt närvarande pedagog.
- Planera och strukturera arbetet på förskolan utifrån barngrupp och styrdokument.
- Intressera mig för den utveckling som sker inom förskola och skola i samhället.
- Våga visa att jag brinner för något och visa att jag vill utvecklas vidare.
- Vara öppen för nya tankar och idéer samt sprida och bejaka goda exempel.
- Diskutera och reflektera med barn och vuxna.
- Förmedla och tillägna mig information samt aktivt erövra kunskap om verksamheten.
- Möjliggöra påverkan och delaktighet för barn och vuxna.
- Delta i det gemensamma arbetet på hela förskolan.

RESPEKT

Vi möter dagligen människor i så väl vardagliga som avgörande frågor. För mig som är en del av Vaxholms stad innebär det att:

Jag tar ansvar för att alla frågor hanteras objektivt och rättssäkert.

Jag har ett professionellt och respektfullt bemötande.

Jag visar tillit till min egen och andras förmåga och tar tillvara våra olikheter. Jag pratar med och inte om andra.

På min arbetsplats tar jag ansvar för att:

- Visa empati och vara en god förebild i ord och handling.
- Respektera olikheter och åsikter samt med vårt uppdrag i fokus, hitta gemensamma lösningar som gynnar barnens utveckling och lärande.
- Utgå från att allas tankar och åsikter är viktiga samt uttrycka mina egna åsikter och ge andra utrymme att uttrycka sina.
- Förmedla en positiv syn på barn och vuxna runt omkring mig.
- Tro på människors vilja och förmåga att utvecklas.
- Vara nyfiken på och intresserad av andra samt arbeta mot förutfattade meningar.

Systematiskt trygghetsarbete

Vaxholms stads trygghetsarbete

I det systematiska trygghetsarbetet följer förskolan årligen upp och mäter barnens upplevelse av trygghet. Syftet är att identifiera avvikelser och förbättringsområden såväl som områden där arbetet fungerar väl men kan ytterligare förstärkas. I arbetet analyseras resultatet så att insatser och strukturer kan utarbetas för att utveckla och förbättra tryggheten.

Trygghetsarbetet bygger på undersökningar och kartläggningar av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och represalier eller hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. Mätningar och analyser som används av alla i kommunens förskolor är brukarenkät, KIA-anmälningar, klagomål och anmälningar av kränkande behandling.

Förskolan Lekhagens trygghetsarbete

Trygghetsarbetet bygger på undersökningar och kartläggningar av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och represalier eller hinder för barns lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

I vår lokala arbetsplan ligger de mål vi valt ut efter att ha studerat och analyserat:

- Vårdnadshavarnas upplevelser av förskolan synliggjorda genom brukarenkät.
- Vårdnadshavarnas svar på frågor gällande barnens trivsel och trygghet i Vklass inför utvecklingssamtal.
- Intervjufrågor till/observationer av barnen gällande Läroplanens målområde Normer och värden.

Målen dokumenteras i vår Trygghetsplan och följs upp fyra gånger under ett verksamhetsår.

Delaktighet

Barnens delaktighet

Ämnen som berör känslor, trivsel, trygghet och kamratskap berörs på olika sätt i förskolans verksamhet. Som t ex vid boksamtal, rollspel utifrån etiska dilemman, lekar, seriesamtal, gemensamt framtagande av trivselregler och projekt kring demokrati och kamratskap.

Vi observerar barnens lek och reflekterar över relationer och samspel i arbetslaget. Vi lyssnar in vårdnadshavares samt barns uttryck och synpunkter och låter dessa ligga till grund för arbetet med gruppens sociala samspel.

De äldre barnen får besvara frågor kring trivsel och trygghet inför årligt utvecklingssamtal med vårdnadshavarna.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare till barn i förskolan möjliggörs delaktighet genom:

- Förskoleråd
- Utvecklingssamtal samt uppföljande samtal varje verksamhetsår. Inför dessa samtal får vårdnadshavarna frågor om trivsel och trygghet för barnet samt möjlighet att uttrycka synpunkter kring verksamheten.
- Föräldramöte varje höst
- Daglig kontakt och möjlighet att ringa eller maila personal eller rektor eller biträdande rektor. Synpunkter kommuniceras med berörda och vårdnadshavaren får återkoppling gällande synpunkt/frågeställning samt meddelas om eventuella åtgärder sker.
- Brukarundersökning
- Klagomål via kommunens e – tjänster

Via daglig kontakt med vårdnadshavarna kan också både vårdnadshavare och pedagoger lämna information till varandra.

Personalens delaktighet

Arbetslagen utvärderar kontinuerligt hur väl man på avdelningen lyckas skapa förutsättningar för barnen att utvecklas och lära inom läroplanens målområde Normer och värden.

Vi uppdaterar och återerinar oss årligen i vårt arbetsdokument "Barns Integritet" och diskuterar dess innehåll.

Vi gör en årlig genomgång av vår gemensamma Värdegrund på ett APT = arbetsplatsträff.

Alla arbetslag bryter ner och dokumenterar övergripande mål till insatser för arbetet närmast barnen och arbetar aktivt med dessa samt följer upp arbetets fortskridande fyra gånger under ett verksamhetsår. Mål insatser och uppföljningar dokumenteras i Lokal arbetsplan på Teams.

Samlad analys av det gångna årets trygghetsarbete

Mål		
"Vi vill skapa en bra förskolestart med trygga barn och vårdnadshavare, barnen ska känna sig trygga och ha tillit till sina kompisar och pedagoger och vi vill ha en öppen kommunikation med vårdnadshavarna."		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Skapa en tydlig struktur och lärmiljö. Skapa förutsättningar för barnen att visa hänsyn, empati och turtagning. Skapa en god öppen kommunikation med vårdnadshavarna.	Under 2023	Arbetslaget Fjärilen

Mål		
" Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja att lust att lära".		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Introducera och anpassa en tillgänglig, lustfylld lärmiljö till barngruppens behov. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma aktiviteter utifrån sina förutsättningar och sin förmåga.	Under 2023	Arbetslaget Humlan

Mål		
"Avdelningens pedagoger ska vara närvarande, tydliga, inlyssnande och bemötande"		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Pedagogerna på avdelningen kommer gemensamt hålla i den goda strukturen och i rutiner som finns på avdelningen. Att ha en öppen dialog kring struktur och rutiner med stora och små samt göra förändringar vid behov.	Under 2023	Arbetslaget Sländan

Åtgärd Alla barn är allas ansvar:	Tid	Ansvar
Alla pedagoger kan alla barns namn Vi välkomnar alla barn "Öppna dörrar" God och tydlig kommunikation under dagens samarbetstider såsom PUT, morgon, eftermiddag och planering.	Under 2023	Alla pedagoger

På avdelningen med de yngre barnen har man skapat en tillitsfull relation med barnen genom att vara lyhörd för barns olika intressen och behov. Utifrån detta har pedagogerna skapat en tydlig och tillgänglig lärmiljö anpassad till både individ och grupp.

På avdelningarna med de äldre barnen har arbetet gått väl med att skapa en tillgänglig, tydlig och tillåtande lärmiljö. Arbetslagen har anpassat och förändrat lärmiljön utifrån barns behov och intressen. Rutiner och en tydlig struktur har skapat trygghet för barnen.

Pedagogerna har haft en tydlig och förtroendefull kommunikation med vårdnadshavarna vilket är en av anledningarna till de fina resultaten som vi fick i brukarenkäten.

Förskolans samarbetstider skapar goda förutsättningar för pedagogisk planering. Vi behöver finslipa vårt sätt att kommunicera med varandra under samarbetstiderna.

Översikt mål och aktiva åtgärder 2024

Mål: " Barnen ska ha rätt att få uttrycka sina åsikter och visa sina känslor".		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Genom tydliga rutiner, turtagning, närvarande pedagoger och att öva på empati så utvecklar barnen självkänsla. Material som bland annat kommer användas är känslkort och stopp min kropp.	Under 2024	Arbetslaget Fjärilen – 1-2 åringar
Mål: " Barnen ska ha rätt att få uttrycka sina åsikter".		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Alla barn ska välkomnas och känna sig sedda och lyssnade på. Genom ett gott förhållningssätt lär vi barnen att förstå, respektera och ta vara på varandras olikheter.	Under 2024	Arbetslaget Humlan 2,5–5 år

Mål: " Att alla barn vågar visa sina känslor "		
Åtgärd	Tid	Ansvar
Avdelningen ska jobba med känslor på olika sätt så som skapande, sagoläsning och i projektgrupper där alla barn ges möjlighet att sätta ord på sina känslor.	Under 2024	Arbetslaget Sländan 2,5–5 år

Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med en förskola fri från mobbning, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering är en prioriterad fråga i Vaxholm. Att kunna gå till förskolan utan att behöva känna oro är en förutsättning för barns möjligheter till utveckling och delaktighet i samhället. Vaxholms stads riktlinje i arbetet⁴ är beslutade av barn- och utbildningsnämnden och återfinns på <https://www.vaxholm.se/barn--utbildning/styrdokument>

Rektorn ansvarar övergripande för att skolan följer rutinerna. Medarbetare på förskolan ansvarar för att informera rektor eller person med delegation.

Rutiner vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

2 Rutiner

Årshjul:

Januari: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom Allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.

Enkät förskola för vårdnadshavare genomförs

Februari och Mars: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning/Överskolningssamtal förskoleklass. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan.

Augusti: Utvecklingsdag eller APT – det stora arbetslaget går igenom Allergier, särskilda behov eller omständigheter viktiga för alla att ha kännedom om.

September och oktober: Utvecklingssamtal eller Uppföljande samtal/Uppföljning av inskolning. Vid utvecklingssamtal görs intervjuer med barnen och inför samtalet ombeds vårdnadshavare att svara på frågeställningar gällande normer och värden samt barnets trivsel på förskolan.

Oktober: Alla arbetslag genomför en självskattning i form av BRUK för Vaxholm där området Normer och värden ingår.

December: Utvärdering av föregående årsplan – APT = arbetsplatsträff

Löpande arbete under året:

Arbetslaget har löpande diskussioner kring socialt klimat och eventuella åtgärder för förbättring. Under våren och hösten genomförs arbete utifrån Lokal Arbetsplan med insatser och två dokumenterade uppföljningar.

⁴ Riktlinjer för aktiva åtgärder och likabehandling

Anmälan om kränkande handling

Handledning av specialpedagog och samverkan med Skol – och familjestödjare

Årlig uppföljning av förskolans Värdegrund samt Riktlinjer för arbetet med att främja Barns integritet.

Främjande insatser

Våra förskolor ska bedriva ett främjande arbete och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i förskolan. Man behöver kunskap för att förstå och se behov.

För förskolan övergripande förebyggande och främjande insatser:

- Alla barn är allas ansvar.
- Förskolans medarbetare visar ett stort engagemang och tillgänglighet.
- Förskolans medarbetare sätter tydliga gränser för ett oacceptabelt beteende.
- Samtal och diskussioner om etik och värderingar ingår som en del av innehållet i förskoleverksamheten och förs mellan barn och personal samt personal emellan.

Förskolans personal ska arbeta på följande sätt med att främja barns lika rättigheter och att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

- Alla som arbetar på förskolan eftersträvar ett medvetet förhållningssätt till barns lika värde och lika rättigheter i enlighet med det våra styrdokument beskriver.
- Vi eftersträvar öppenhet för att främja ett professionellt handlande. Diskussion och reflektion över egna handlingar och samtal om lämpligt förhållningssätt genomförs under PUT = pedagogisk utvecklingstid, APT = arbetsplatsträff och i reflekterande samtal med rektor. Detta för att ständigt fördjupa vår medvetenhet, öka vår kompetens och utveckla vår yrkesroll.
- På förskolan eftersträvar vi ett gemensamt ansvarstagande för barnen där alla är medvetna om sin roll att skapa goda förutsättningar för lärande och utveckling samt fostra och ge god omsorg.
- Vi eftersträvar att vara aktivt deltagande pedagoger i den fria leken men kan också inta en observerande och lyssnande roll. Vi har nolltolerans beträffande kränkande behandling och trakasserier och släpper inte vuxenansvaret för en situation som för någon kan verka kränkande.
- Vi arbetar med aktiviteter som stärker självkänsla och gruppkänsla samt främjar empatiskt utveckling. Barnen får utifrån ålder och förmåga vara med och diskutera fram trivselregler i förskolans olika grupper.
- Vi vuxna är förebilder för önskade normer och värden i det sociala samspelet.
- Personalen lyssnar på och bemöter barns frågor och funderingar kring olika familjeförhållanden samt människors olikheter.
- All personal möter barn och föräldrar med respekt.

Om något oönskat inträffat – så här arbetar vi

Upptäcka

Medarbetarna i våra förskolor är skyldiga att vara uppmärksamma på samspel och beteendemönster mellan barn, samt barn och vuxna och se till att miljön i förskolan inte inbjuder till missförhållanden. Så snart någon får signaler om att ett barn känner sig kränkt måste de agera.

Anmälningsskyldighet till huvudman omfattar alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Anmälningsskyldigheten gäller även om ett barn upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av någon i personalen. Anmälan syftar till att huvudmannen ska få en övergripande bild samt kunna bidra med riktade insatser.

För att barn samt deras vårdnadshavare ska veta hur de ska agera om någon utsätts för trakasserier eller kränkande behandling ska de få information om vart de kan vända sig och om hur förskolan kommer att hantera ärendet. Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ska berörda vårdnadshavare informeras så fort som möjligt samt delges nästa steg i processen.

Vi befinner oss alltid i närhet av barnen för att vara införstådda med det som sker med barnen individuellt och i grupp, såväl inomhus som utomhus.

- Vi tar barns funderingar på allvar och följer upp konflikter där barnen ges möjlighet att förmedla sin upplevelse av det skedda.
- Vi bemöter föräldrars eventuella oro och frågeställningar med intresse och ansvarstagande samt återkopplar för att främja dialog
- Vi speglar vuxnas eventuellt önskade beteende i relation till det vår trygghetsplan anger.

Utreda

Vaxholms stad är som huvudman skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller den kränkande behandlingen. Utredningsskyldigheten omfattar alla trakasserier och kränkningar, även sådana som begåtts av personal. Skyldigheten att utreda infinner sig så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Utredningsskyldigheten är också oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte. Skyldigheten att utreda föreligger även om vårdnadshavare, barn uppger att det inte vill att händelsen ska utredas. Utredaren måste skaffa sig en självständig uppfattning av vad som hänt och inte låta saken bero om de inblandade lämnar motstridiga uppgifter. Syftet med utredningen är att den ska ge tillräckligt med information och kunskap om situationen så att rätt åtgärder kan sättas in. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall. Utredningen och åtgärderna ska dokumenteras och utgör ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekter av insatser. Dokumentation skapar också underlag för förskolorna och huvudmannen att se om ett enskilt fall är en del i ett större problem.

- Vi vågar se och acceptera att händelsen uppstått.
- All personal har ansvaret att meddela misstanke om att kränkning eller trakasserier pågår till rektor samt arbetslagsledare för aktuell grupp.
- Vi kontaktar berörda vårdnadshavare för samtal. Vi beskriver vår uppfattning av situationen och hur vi hanterar det fortsatta arbetet

När barn kränker eller trakasserar barn

- Vi för ett samtal med alla inblandade barn var för sig om deras reflektioner kring det som pågår. Det är viktigt att förutsättningslöst ta reda på hur barnen uppfattar situationen. Samtalen ligger till grund för vårt vidare agerande.
- Personal för samtal med övrig barngrupp på ett i varje förekommande fall lämpligt sätt.
- I t ex en mobbningsituation uppstår starka känslor hos alla inblandade och det är lätt att man letar efter en syndabock. Vi försöker se objektivt på situationen och inte lägga skulden på enskilt barn.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.

Åtgärda

Om ett barn i våra förskolor utsatts för trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder vidtas snabbt. Vid akuta situationer får rektor och medarbetare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra barnen trygghet.

- Personal informerar berörda personer om vad som hänt så att de kan inta ett medvetet förhållningssätt till situationen.
- Personal observerar och finns nära de berörda barnen för att kunna stödja och hjälpa.
- Personal skapar möjlighet för barnen att bearbeta händelser genom exempelvis rollspel, samtal och lek.
- Personal aktualiserar ämnet kamratskap. Vi diskuterar fram trivselregler och leker gruppstärkande lekar.
- Handlingsplan och/eller åtgärdsprogram upprättas vid behov.
- Om vi inte har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation tar vi hjälp utifrån av lämplig expertis.

Uppföljning av åtgärder

För att säkerställa att kränkningarna inte upprepas måste åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst.

Dokumentation

- En händelserapport förmedlas skriftligen till rektor av den vuxne som funnits närmast vid händelsen.

När barn kränkt eller trakasserat barn

- Personal kan vid behov informera, under en tid efter händelsen, föräldrar om barnets dag – kortfattat, skriftligen. Detta för att skapa ett bra underlag för samtal barn – förälder.
- Ansvarspedagog dokumenterar och följer upp händelsen.

6.3 Kommunikation och spridning

Trygghetsplanen - Plan för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska upprättas och kommuniceras varje år till alla berörda.

Barnen ska känna till vem de ska vända sig till om de känner sig utsatta (diskriminerade, trakasserade eller kränkta).

Trygghetsplanen ska finnas tillgänglig för barn, vårdnadshavare och personal på Vklass/Teams och vaxholm.se/forskola, samt i utskriven form på förskolan.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Befattning	Namn	Telefon	E-post
Rektor	Barbro Nyström	08 522 42 620	barbro.nystrom@vaxholm.se
Biträdande rektor	Anna Justin Sjöholm	08 522 42 649	anna.justin.sjoholm@vaxholm.se

Bilaga - Definitioner och diskrimineringsgrunder

Alla elever ska enligt skollagens 5 kap. 3§ tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Nedan: definitioner inom området.

Definitioner

6 kap. 3 § Skoll

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

1 kap 4 § DiskL

- **Direkt diskriminering:** någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

- **Indirekt diskriminering:** någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med grund i diskrimineringsgrunderna.

- **Bristande tillgänglighet:** en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga.

- **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

- **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

- **Instruktioner att diskriminera:** order eller instruktioner att diskriminera någon och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2 kap 18 § DiskL

Repressalier: att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

1 kap. 5 § DiskL

Diskrimineringsgrunder:

- **Kön:** att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

- **Etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

- **Funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning,

- **Ålder:** uppnådd levnadslängd,

- **Religion eller annan trosuppfattning:** religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.